

DÜNYAYI SARAN AĞ 16 YILDA TÜRKİYE'Yİ SARAMADI

Türkiye'de 12 Nisan 1993 tarihinde ilk İnternet bağlantısının gerçekleşmesinin üzerinden 16 yıl geçti. İnternet aboneliği nüfusun yüzde 7'siyle sınırlı kalırken, Türkiye'nin 2001 yılında 41. sıradan giriş yaptığı Ağ Toplumuna Hazırlık Endeksi'nde 2008 yılında 61. sıraya düştüğü belirlendi. Özellikle kamunun altyapı gelişimi ve kullanımında yaşanan gerileme bu düşüşte etkili oldu.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 41. Dönem Yönetim Kurulu İnternet Haftası nedeniyle 12 Nisan 2009 tarihinde yaptığı açıklamada, Türkiye'nin içinde bulunduğu durum şöyle değerlendirildi:

"İnternet'in kullanılmaya başlanmasıyla birlikte iş, ev, eğitim ve toplumsal yaşantımız hızla değişme sürecine girdi. Ne yazık ki bu değişimin olumlu yanları kadar olumsuzluklarını da birlikte yaşıyoruz. İnternet bilgiye erişimde temel bir kaynak haline gelirken, buradan elde edilen bilgilerin güvenilirliği ayrı bir sorun haline gelmiştir. İnternet üzerinden özel yaşama müdahale edecek şekilde kullanıcıların bilgilerine erişim ise toplumda genel bir kaygı yaratmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) toplum yapısında neden olduğu değişimlerin yarattığı sancılar sürerken, bu teknolojilere erişimdeki eşitsizliklerin gelir dağılımı uçurumuna paralel olarak artması sorunları büyötmektedir. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojileri üreticisi olmayan Türkiye, bu alanda açık pazar konumunda bulunmaktadır."

Türkiye Ortadoğu'nun Gerisinde

Açıklamada, Dünya Ekonomik Forumu'nun Ağ Toplumuna Hazırlık Endeksi'nde gelişmiş ülkeler dışında kalan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri içerisine alınan Türkiye'nin, 2008 yılında bir önceki yıl bulunduğu 55. sıradaki konumunu korumayarak 61. sıraya düştüğüne dikkat çekildi. Açıklamada, şu bilgilere yer verildi:

"Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri 2001 yılında endekste ortalama 37. sıraya sahip olurken, Türkiye 41. sıra ile kendi grup ortalamasının gerisindedir. 2008 yılına gelindiğinde ise aradaki fark kapatılamamıştır. Ortadoğu ülkeleri 2001 yılında ortalama 54.5'inci sıradan endekse dahil olup, 2008'de 47. sıraya kadar yükselirken; Türkiye Ortadoğu ülkelerinin ortalamasının da gerisinde kalmıştır."

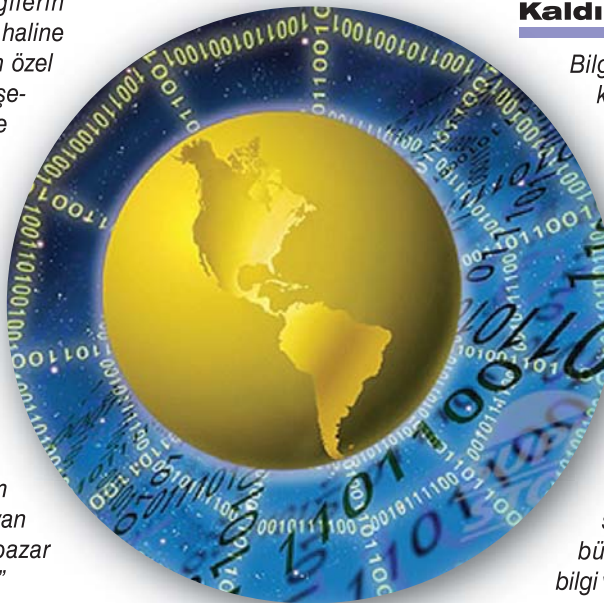
BİT'te Yapısal Gerileme

Bu genel endeksin dayandığı "evresel faktörler, hazırlık ve kullanım" bazlı olmak üzere 3 alt endeks ise bilgi ve iletişim teknolojileri açısından Türkiye'nin yaşadığı gerilemenin kaynaklarını ortaya koyduğu belirtilerek, bu alt endekslere ilişkin olarak şu verilere dikkat çekildi:

"Bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının gelişimi ve yaygınlaşmasını gösteren sıralamada; Türkiye 2008 yılında 60'tan 62'ye düşmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin yasal çerçeve açısından 44'ten 56'ya dramatik bir düşüş gösteren Türkiye, bilgi ve iletişim teknolojileri pazarının (yenilikçilik, teknoloji ihracı, ileri teknoloji kullanımı, bu alanda kullanılan sermaye miktarı gibi) gelişiminde ise 51'den 66'ya gerilemiştir."

E-devlette Sınıfta Kaldık

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması için gerekli olan eğitimsel ve kültürel anlamdaki dönüşümün ölçüldüğü hazırlık endeksinin ayrıntılarına bakıldığında kişisel gelişimde Türkiye'nin 63. sıradayken 2008 yılında 64. sırada yer aldığı görülüyor. İş dünyasının faaliyetleri sırasında bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya hazır olma durumu bakımından ise Türkiye 52. sıradan 63. sıraya kadar gerilerken, en büyük gerilemenin kamunun bilgi ve iletişim teknolojilerine hazır

olma endeksinde yaşandığı görü-
lüyor. E-devlet stratejisinin çokça
konuşulduğu Türkiye bu alandaki
gelişimde ise 65. sıradan 87'ye
kadar gerilemiş bulunuyor.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin
kullanımı (İnternet aboneliği, kul-
lanımı, kişisel bilgisayar, İnternet
bant genişliği, cep telefonu sayısı,
sabit iş telefon hattı vb.) açısından
yapılan endekste ise Türkiye bi-
reysel kullanımda 57. sıradan 61.
sıraya, iş dünyasının kullanımında
43. sıradan 48. sıraya, kamudaki

kullanımda ise 56. sıradan 60.
sıraya kadar düşmüştür.”

Açıklamada, “AKP Hükümeti’nin
iktidarda olduğu dönem içerisinde
çok sayıda ucuz ürün satışı yapan
teknoloji mağazası açılışları izdiham-
lar ve kuyruklarla haber olurken; bilgi
teknolojilerinde dışa bağımlılık artarak
devam etmiş; telekomünikasyon sek-
törü özelleştirme ve yabancı sermaye-
ye yapılan satışlar sonucunda Türkiye
için itici güç olmaktan uzaklaşmıştır”
uyarısı yapıldı. “Bu alanda en hızlı ve
kolay gelişim sağlanabilecek yazılım

sektöründe dahi kamunun özgür
yazılım kullanması için bir perspektif
oluşturulamamıştır” denilen açıkla-
mada, insanların gelişiminde temel
bir araç haline gelen bilgi ve iletişim
teknolojilerinin yaygınlaşması ve bu
alandaki okur-yazarlığın sağlanması-
nın pazar inisiyatifine terk edileme-
yecek, kapsamlı plan ve uygulamaları
gerektiren bir alan olduğu vurgulandı.
EMO Yönetim Kurulu, kağıt üzerinde
kalan yapılanma ve temenni düze-
yindeki hedeflerin ötesine geçilerek,
bu alanda ciddi bir atılım sağlayacak
adımlar atılmasını istedi. ▲

Ağ Toplumuna Hazırlık Endeksi (2008-2009 ve 2007-2008 Kıyaslaması)

Sıralama 2008-2009	Ülke	Puan 2008-2009	Sıralama 2007-2008	Puan 2007-2008	Değişim
1	Danimarka	5,85	1	5,78	→
2	İsveç	5,84	2	5,72	→
3	ABD	5,68	4	5,49	→
4	Singapur	5,67	5	5,49	→
5	İsviçre	5,58	3	5,53	→
6	Finlandiya	5,53	6	5,47	→
7	İzlanda	5,50	8	5,44	→
8	Norveç	5,49	10	5,38	→
9	Hollanda	5,48	7	5,44	→
10	Kanada	5,41	13	5,30	→
11	Güney Kore	5,37	9	5,43	→
12	Hong Kong	5,30	11	5,31	→
13	Tayvan-Çin	5,30	17	5,18	→
14	Avustralya	5,29	14	5,28	→
15	Birleşik Krallık	5,27	12	5,30	→
16	Avusturya	5,22	15	5,22	→
17	Japonya	5,19	19	5,14	→
18	Estonya	5,19	20	5,12	→
19	Fransa	5,17	21	5,11	→
20	Almanya	5,17	16	5,19	→
21	Lüksemburg	5,10	24	4,94	→
22	Yeni Zelanda	5,04	22	5,02	→
23	İrlanda	5,03	23	5,02	→
24	Belçika	5,02	25	4,92	→
25	İsrail	4,98	18	5,18	→
26	Malta	4,79	27	4,61	→
27	Birleşik Arap Emirlikleri	4,76	29	4,55	→
28	Malezya	4,76	26	4,82	→
29	Katar	4,68	32	4,42	→
30	Portekiz	4,63	28	4,60	→
31	Slovenya	4,57	30	4,47	→
32	Çek Cumhuriyeti	4,53	36	4,33	→
33	Kıbrıs	4,52	41	4,23	→
34	İspanya	4,50	31	4,47	→
35	Litvanya	4,40	33	4,41	→
36	Barbados	4,38	38	4,26	→
37	Bahreyn	4,38	45	4,13	→
38	Tunus	4,34	35	4,33	→
39	Şili	4,32	34	4,35	→
40	Suudi Arabistan	4,28	48	4,07	→
41	Macaristan	4,28	37	4,28	→
42	Porto Riko	4,23	39	4,25	→
43	Slovak Cumhuriyeti	4,19	43	4,17	→
44	Ürdün	4,19	47	4,08	→
45	İtalya	4,16	42	4,21	→
46	Çin	4,15	57	3,90	→
47	Tayland	4,14	40	4,25	→
48	Letonya	4,10	44	4,14	→
49	Hırvatistan	4,09	49	4,06	→
50	Umman	4,08	53	3,97	→
51	Mauritius	4,07	54	3,96	→
52	Güney Afrika	4,07	51	4,05	→
53	Jamaika	4,03	46	4,09	→
54	Hindistan	4,03	50	4,06	→
55	Yunanistan	4,00	56	3,94	→
56	Kosta Rika	3,99	60	3,87	→
57	Kuveyt	3,98	52	4,01	→
58	Romanya	3,97	61	3,86	→
59	Brezilya	3,94	59	3,87	→
60	Azerbaycan	3,93	67	3,72	→
61	Türkiye	3,91	55	3,96	→
62	Ukrayna	3,88	70	3,69	→
63	Brunei	3,87	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
64	Kolombiya	3,87	69	3,71	→
65	Uruguay	3,85	65	3,72	→
66	Panama	3,84	64	3,74	→
67	Meksika	3,84	58	3,90	→

Sıralama 2008-2009	Ülke	Puan 2008-2009	Sıralama 2007-2008	Puan 2007-2008	Değişim
68	Bulgaristan	3,80	68	3,71	→
69	Polonya	3,80	62	3,81	→
70	Vietnam	3,79	73	3,67	→
71	Karadağ	3,79	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
72	Sri Lanka	3,79	79	3,58	→
73	Kazakistan	3,79	71	3,68	→
74	Rusya	3,77	72	3,68	→
75	Dominik Cumhuriyeti	3,76	75	3,66	→
76	Mısır	3,76	63	3,74	→
77	Botsvana	3,72	78	3,59	→
78	El Salvador	3,69	66	3,72	→
79	Makedonya	3,67	83	3,49	→
80	Senegal	3,67	85	3,46	→
81	Trinidad ve Tobago	3,67	82	3,55	→
82	Guatemala	3,64	80	3,58	→
83	Endonezya	3,62	76	3,60	→
84	Sırbistan	3,62	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
85	Filipinler	3,60	81	3,56	→
86	Fas	3,59	74	3,67	→
87	Arjantin	3,58	77	3,59	→
88	Gürcistan	3,48	91	3,34	→
89	Peru	3,47	84	3,46	→
90	Nijerya	3,45	94	3,32	→
91	Gambia	3,44	101	3,17	→
92	Namibya	3,44	93	3,33	→
93	Moğolistan	3,43	87	3,43	→
94	Suriye	3,41	110	3,06	→
95	Honduras	3,41	90	3,35	→
96	Venezuela	3,39	86	3,44	→
97	Kenya	3,35	92	3,34	→
98	Pakistan	3,31	89	3,37	→
99	Moldavya	3,30	96	3,21	→
100	Guyana	3,29	102	3,16	→
101	Libya	3,28	105	3,10	→
102	Zambiya	3,26	112	3,02	→
103	Gana	3,25	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
104	Tacikistan	3,25	98	3,18	→
105	Arnavutluk	3,23	108	3,06	→
106	Bosna Hersek	3,23	95	3,22	→
107	Mali	3,18	99	3,17	→
108	Cezayir	3,14	88	3,38	→
109	Moritanya	3,12	97	3,21	→
110	Malavi	3,12	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
111	Fildişi Sahilleri	3,12	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
112	Madagaskar	3,09	104	3,12	→
113	Burkina Faso	3,07	103	3,12	→
114	Ermenistan	3,06	106	3,10	→
115	Kırgızistan	3,04	114	2,99	→
116	Ekvator	3,03	107	3,09	→
117	Surinam	3,03	117	2,91	→
118	Lesoto	3,02	122	2,79	→
119	Tanzanya	3,01	100	3,17	→
120	Uganda	2,98	109	3,06	→
121	Benin	2,96	113	3,01	→
122	Paraguay	2,93	120	2,87	→
123	Kamerun	2,93	118	2,89	→
124	Mozambik	2,91	121	2,82	→
125	Nikaragua	2,90	116	2,95	→
126	Kambocya	2,89	115	2,96	→
127	Nepal	2,85	119	2,88	→
128	Bolivya	2,82	111	3,05	→
129	Etyopya	2,80	123	2,77	→
130	Bangladeş	2,70	124	2,65	→
131	Burundi	2,63	126	2,46	→
132	Zimbabve	2,49	125	2,50	→
133	Doğu Timor	2,47	bilgi yok	bilgi yok	bilgi yok
134	Çad	2,44	127	2,40	→